

z p r a v o d a j

XXI. ročník

12
2010

- 2 Editorial
Pohnutá historie knihovny Lovánské univerzity, jakého rodu je Cedefop, automobil v roce 1925.
- 3 Jaké je odborné vzdělávání v Evropě?
Statistické údaje Cedefopu doplněné přehledem profesní přípravy v některých evropských zemích a informací o knize předpokládající znovuzrození učňovství.
- 7 Pět let Europassu
Stručná zpráva Cedefopu rekapituluje krátkou historii Europassu, uvádí statistické údaje o jeho využívání, popisuje spojení s ostatními evropskými nástroji, které podporují mobilitu, a nastiňuje možný další vývoj.
- 9 Automechanik – historie jednoho povolání
Vývoj profesní přípravy automechaniků od počátků až do současnosti u nás i v Evropě.
- 11 Moderní vzdělávání v profesích elektro
Nedostatek učebních míst v Německu a pokusy o nápravu. Učební řády oborů elektro, jejich vývoj a evaluace. Společné jádrové kvalifikace pro několik učebních oborů.
- 13 Nové dokumenty EU
Z Úředního věstníku.
- 14 Co nového v časopisech
Formation Emploi, 2010, No. 111; Céreq Bref, 2010, No. 270, 271.
- 15 Nové knihy v knihovně
- 15 Znovuobjevené knihy
- 16 Zajímavé internetové adresy
INAP, Řemeslo žije! Jazykový kvíz, zpoždění vlaků, virtuální cestování.

Příloha: Tematický a chronologický rejstřík

Editorial

Belgie končí své předsedání Evropské unii. Vánočně naladěný snímek to připomíná pohledem na budovu univerzitní knihovny v Lovani. Knihovna má pohnutou historii. Byla založena v roce 1636 přímo v budově univerzity, odkud se kolem roku 1725 přestěhovala do odděleného křídla s pozdně barokní čítárnou, která měla okna obrácena na náměstí. V srpnu 1914 německá vojska zapálila v Lovani hodně domů včetně budovy univerzitní knihovny. Zničení knihovny vyvolalo mezinárodní rozhořčení. Ještě před koncem 1. světové války byla uspořádána mezinárodní sbírka. Německo v rámci válečných reparací poskytlo knihovně 900 000 tisíc svazků. Nová budova knihovny byla postavena v letech 1921 až 1928 na jiném místě, kde stojí dosud. Stavbu navrhl americký architekt Whitney Warren (1864-1943) ve velkorysém stylu vlámské neorenesance. V roce 1940 se smutná historie opakovala. Při okupaci Lovaně německými vojsky opět hořely knihy i budova. Ta byla po válce zrestaurována a nyní uchovává více než milion svazků.

Téma pro jazykový koutek jsme našli v Pravidlech českého pravopisu – viz rubrika Nové knihy v knihovně. Jde o shodu podmětu a přísudku v případě, že podmětem je zkratka nebo akronym (podle pravidel „iniciálová zkratka, která se vyslovuje jako slovo“). Pravidla uvádějí, že je možné se řídit jak zkratkou, tak názvem, který se pod ní skrývá. Takže Cedefop se přestěhoval do Soluně, nebo Cedefop (Evropské středisko pro rozvoj profesní přípravy) se přestěhovalo do Soluně. Příkladíme se spíš k první možnosti. Zajímavosti o evropských jazycích, z nichž alespoň některé vás jistě překvapí, najdete v onlinovém kvízu uvedeném v rubrice Zajímavé internetové adresy. Kvíz poučí i pobaví.

Toto číslo Zpravodaje je trochu netypické tím, že obsahuje jen čtyři delší články, z nichž tři jsou věnovány učňovství. Shodou okolností jsme se tématem učňovství začali zabývat v době, kdy ho v Cedefopu zařadili do pravidelné rubriky Statistika měsíce. Této náhody bylo škoda nevyužít, proto jsme oba materiály spojili a doplnili je informací o knize, kterou vydala Mezinárodní síť inovativního učňovství – INAP. Síť na základě svých výzkumů dokládá, že „Řemeslo žije!“ – to však už je titul knihy vydané pražským magistrátem (viz rubrika Nové knihy v knihovně).

Další článek se zabývá historií odborného vzdělávání automechaniků, ať už se jim říkalo či říká jakkoliv. Ottův slovník naučný (1889) zklamal, automobil nezná. Tak jsme se podívali do Masarykova slovníku naučného (1925), kde je automobilu věnována stránka a půl i s obrázkem. Automobil (řec., lat.), samohyb, vozidlo pohybující se vl. silou na trati bez kolejí. Podle hmoty použité k hnaní a-u, rozeznávají se a-y parní, a-y elektrické, a-y s výbušnými motory. ... Elektrický a. (elektromobil) poháněn elektr. proudem z akumulátorů, které vozí s sebou. Výhodou elektr. a-u je tichý, zápachu a kouře prostý chod, nevýhodou je krátká doba působnosti akumulátorů, po jízdě asi 100 km nutno akumulátory znovu nabít n. nahradit jinými. Užívají se v menší míře pro městskou dopravu osobní. ... Podle tvaru chladiče, který je umístěn v čele vozu, poznají se a-y různých továren. Když se a. dává do pohybu, nutno motor roztočiti, což se děje buď ručně klikou na předku vozu n. samočinně motorkem na stlačený vzduch n. elektrickým.

Dobré vykročení do nového roku přeje Anna Konopásková

Jaké je odborné vzdělávání v Evropě?

Touto otázkou se zabývá Cedefop v rubrice **Statistika měsíce (12. 11. 2010)**¹. **Statistické údaje Cedefopu doplňujeme aktuálnějšími popisy (se změnami od roku 2008) kombinovaných programů středního odborného vzdělávání v některých evropských zemích² a stručným výtahem z recenze knihy *Znovuobjevení učňovství: Výsledky výzkumu mezinárodní sítě inovativního učňovství³, která byla uveřejněna v nově vydávaném časopise *Higher Education, Skills and Work-Based Learning*⁴.***

Údaje za rok 2008, z nichž vycházel Cedefop, potvrzují, že střední odborné vzdělávání (ISCED 3) je převážně školní. V některých zemích mají však i nadále důležitou roli vzdělávací programy kombinující školu a praktickou přípravu na pracovišti.

Hlavní směry politiky zaměstnanosti EU zdůrazňují význam rozvíjení partnerství mezi světem vzdělávání a práce. Toho lze dosáhnout například tím, že kurikula počátečního odborného vzdělávání a přípravy kombinují školní a pracovní prostředí.

Poznámka:

Graf ukazuje jen 15 zemí EU; podíly kombinovaných programů ve Slovinsku, Švédsku, Lotyšsku a na Kypru jsou nižší než jedno procento a pro zbývajících osm zemí nejsou příslušné údaje k dispozici.

Klíčové údaje

- V 16 z 19 sledovaných zemí EU je v programech středního odborného vzdělávání kombinujících školu a pracoviště méně než 50 % žáků.
- Kombinace školního a pracovního prostředí je nejdůležitější v Dánsku (99 %) a v Německu (74 %).
- Podíl 12 % a nižší má Polsko, Irsko, Belgie, Španělsko, Estonsko, Slovinsko, Švédsko, Lotyšsko a Kypr.
- Ve srovnání s rokem 2000 se podíl žáků v kombinovaných programech v některých zemích významně změnil: zvýšil se v Maďarsku (o 20 %) a v Polsku (o 12 %) a poklesl ve Španělsku (o 13 %), na Slovensku (o 11 %) a v ČR (o 5 %). V zemích s vysokým podílem kombinovaných programů se situace příliš nemění.
- Podíl žáků ve středních odborných školách na celkovém počtu žáků středních škol v roce 2008 činil

méně než 25 % v Maďarsku a na Kypru, mezi 25 % a 49 % v Dánsku, v Polsku, ve Francii, ve Španělsku, v Lotyšsku, v Irsku a v Estonsku a více než 50 % ve zbývajících 10 zemích.

Programy středního odborného vzdělávání jsou podle metody přijaté UOE (UNESCO/ OECD/ Eurostat) pro vzdělávací systémy definovány jako:

- **školní programy** (alespoň 75 % kurikula programu se probíhá ve školním prostředí);
- **kombinované programy** (méně než 75 % kurikula probíhá ve školním prostředí).

Při interpretaci těchto údajů je třeba brát v úvahu možné rozdíly ve struktuře systémů odborného vzdělávání v jednotlivých zemích.

Systémy kombinovaného odborného vzdělávání v některých zemích Evropy

Pro kombinované odborné vzdělávání a přípravu se v evropských zemích používají různá označení. V Německu a některých dalších německy mluvících zemích je to *das duale System* – duální systém. Ve Francii je to termín *l'alternance*, přičemž se rozlišuje se alternační příprava, v níž mají účastníci status žáků (*l'alternance sous statut scolaire*), a alternační příprava, v níž mají účastníci status zaměstnanců, kteří pobírají mzdu (*l'alternance sous statut de salarié*). Ve Spojeném království se používá termín *apprenticeship* – učňovství.

Belgie (2010)

Alternační vzdělávání využívá jen malá část mladých lidí ve věku 15-16 let po absolvování dvou ročníků (nižšího) sekundárního vzdělávání. Má tři formy:

- Alternační vzdělávání a střediska profesní přípravy: středisko pro alternační odborné vzdělávání (*Centrum voor Deeltijds Onderwijs* – CDO) ve Vlámském společenství; středisko pro alternační vzdělávání a přípravu (*Centre d'éducation et de formation en alternance* – CEFA) ve Francouzském společenství a necelodenní vyučovací středisko (*Teilzeitunterrichtszentrum*) v Německy mluvícím společenství. Žáci navštěvují tato střediska dvakrát týdně a tři dny v týdnu mají praxi na pracovišti.
- Smlouva o průmyslové přípravě učňů (*industriële leerlingwezen contract; contrat d'apprentissage industriel* – CAI) nebo smlouva o učňovství pro zaměstnance.

- Učňovství organizované pro samostatně výdělečně činné pracovníky, které poskytuje praktickou přípravu v řemeslnických dovednostech, obchodní vzdělávání a vzdělávání pro pracovníky ve službách.

Dánsko (2009/10)

- Základní profesní vzdělávání (*Erhvervsgrunduddannelse* – EGU)

EGU jsou individualizované alternační programy profesního vzdělávání vedoucí jak do zaměstnání, tak do dalšího vzdělávání. Programy trvají od 1,5 roku do 3 let, z toho školní vzdělávání zabírá 20 až 40 týdnů. Jsou určeny lidem mladším 30 let, kteří nemají žádné odborné vzdělání, dokonce ani z výrobní školy (*ungdomsskolen* – viz Zpravodaj 11/2003, s. 14-15), a jsou bez zaměstnání. Od srpna 2007 jsou obce povinny těmto cílovým skupinám poskytovat EGU.

- Odborné vzdělávání a příprava (OVP)

Programy OVP jsou alternační a skládají se ze základního a hlavního programu. Délka základního kurzu je flexibilní a závisí na předchozích kvalifikacích a ambicích žáka. Obvyklá délka se pohybuje mezi 20 až 25 týdny. Potom následuje hlavní vzdělávací program, který je založen na principu alternace. Trvá obvykle 3 až 3 a půl roku, v některých programech však může být kratší nebo delší (od 1,5 roku až do 5 let). Žák musí uzavřít smlouvu s podnikem schváleným sociálními partnery (konfederací zástupců zaměstnavatelů a zaměstnanců), aby mohl absolvovat hlavní program. Počet programů se pohybuje kolem 125 a každý z nich může vést k několika specializacím. Žáci v podniku dostávají mzdu.

Zhruba 38 % věkové skupiny získá odborné vzdělání, z toho pro asi 33 % je to nejvyšší dosažené vzdělání a zbývajících 5 % pokračuje ve studiu na vysoké škole. Školní odborné vzdělávání zahajuje každoročně kolem 56 500 žáků, celkový počet žáků v odborném vzdělávání a přípravě pak činí 130 000.

Základní profesně zaměřené vzdělávací programy nabízí 117 středních škol, z nich 97 jsou technické, obchodní a zemědělské střední odborné školy a 20 škol nabízí programy sociální práce a zdravotnictví.

Kromě toho tyto školy nabízejí také úplné střední odborné vzdělání obchodní (HHX), technické (HTX) a programy dalšího vzdělávání dospělých (AMU).

Finsko (2009/10)

Příprava učňů (finsky: *oppisopimuskoulutus*, švédsky: *läroavtalsutbildning*) je založena na národním rámcovém kurikulu popřípadě na směrnicích pro příslušnou kvalifikaci. Obojí může tvořit základ individuálního učebního programu, který je navržen tak, aby odpovídal potřebám pracoviště a žáka. Program definuje výslednou kvalifikaci, její rozsah, důležité úkoly včetně

teoretického vyučování, časový rozvrh, povinnosti instruktora apod. Žákovo předchozí vzdělání a praxe musí být vzaty v úvahu a započítány do učebního programu. Program sestavují společně žák, zaměstnavatel a obecní úřad a je připojen k učební smlouvě. Učňovství vede ke stejným kvalifikacím a titulům jako školní vzdělávání.

Praktická část učňovství se odehrává na pracovišti. Je doplněna teoretickým vyučováním, které mohou poskytovat odborné školy, střediska odborného vzdělávání dospělých nebo jiné vzdělávací instituce. Přibližně 70-80 % z celkové doby stráví učeň na pracovišti pod dohledem instruktora.

Učně mohou vychovávat pouze podniky, které jsou dostatečně velké a vybavené materiálně i personálně. Učni mohou podepsat smlouvu až v 15 letech, musí mít ukončené základní vzdělání, nebo mít posudek od poskytovatele vzdělávání, že mají dostatečné schopnosti pro absolvování učňovství. Mzdu jim platí zaměstnavatel podle kolektivní smlouvy. Činí obvykle asi 80 % mzdy kvalifikovaného pracovníka v daném oboru.

Existují dva druhy programů přípravy: jeden vede ke kvalifikaci, druhý doplňuje již získané kompetence a kvalifikace. V roce 2004 se zúčastnilo prvního druhu přípravy 18 000 a dalšího vzdělávání 29 500 učňů. V roce 2008 vstoupilo do přípravy učňů 28 000 nových žáků a 12 200 žáků ji v tomto roce absolvovalo. Mladí lidé dávají přednost školnímu odbornému vzdělávání před učňovstvím.

Hodnocení přípravy na pracovišti a teoretického vyučování provádí společně zaměstnavatel a poskytovatel vzdělávání. Největší část zkoušky zaujímá test způsobilosti, při němž učni prakticky předvádějí dovednosti a znalosti potřebné pro dané povolání. Tento test mohou skládat i lidé z praxe, kteří profesní přípravu neabsolvovali.

Francie (2009)

Učňovství je alternační příprava: spojuje profesní přípravu u zaměstnavatele a vyučování ve středisku přípravy učňů (*Centre de formation d'apprentis* – CFA.) Učňovství je považováno za směr počátečního odborného vzdělávání a připravuje pro všechny diplomy vyššího sekundárního vzdělávání (CAP, BEP, Bac Pro atd.) nebo vysokoškolského vzdělávání (BTS, DUT, *diplômes d'ingénieur, d'école supérieure de commerce...*), nebo pro tituly profesních kvalifikací uvedených v Národním rejstříku profesních certifikátů (*Répertoire National des Certifications Professionnelles* – RNCP). Tyto formy vzdělávání se tradičně používají pro řemeslnické obory. Učňovství se zakládá na pracovní smlouvě mezi 16-25letým učněm a zaměstnavatelem.

Je financováno z daní na učňovství, které platí soukromí zaměstnavatelé (kromě svobodných a zemědělských povolání), státem a regiony.

Irsko (2008)

Od roku 1994 vzrostl počet učňů z 11 876 na současných 30 000 a představuje 25 % všech mladých mužů opouštějících školu. Nárůst je odrazem posledního vývoje zejména ve stavebnictví. Účast dívek zůstává velmi nízká, počet starších učnic však vzrůstá – 30 % všech zapsaných je ve věkové skupině 20-29 let.

V Irsku se diskutuje o vývoji irského systému učňovství od modelu plné kvalifikace k současnému systému založenému na standardech a o uznávání mezinárodních kvalifikací a vytvoření programu dalšího vzdělávání pro řemeslníky.

Debatuje se i o plánech na rozšíření učňovství i na další povolání mimo řemeslnický sektor. Nové učební obory se vytvářejí v polygrafii (*Print Media*) a v dřevozpracujícím průmyslu (*New Wood*) sloučením existujících oborů v těchto oblastech. Z tohoto rozšiřování vyplývají nové úkoly, zejména:

- jak vytvářet nové programy, aniž by docházelo k fragmentaci kvalifikací;
- jak rozhodovat o financování a délce trvání učebních oborů;
- vysvětlit, proč se učení používá jen u povolání, u nichž je vyžadována a umožněna regulace a kontrola.

Island (2009)

V roce 2008 schválil islandský parlament čtyři nové zákony z oblasti školství. Profesní příprava na pracovišti by měla být integrovanou součástí kurikula pod záštitou škol. Bude založen zvláštní fond, z něhož se bude platit pracovištím, která přijmou žáky. Profesní příprava na pracovišti by měla být zlepšena a zkrácena. Zajímavé je, že učni v certifikovaných oborech dostávají mzdu od zaměstnavatele, učni ve službách však ne.

Itálie (2009/10)

Učňovství (*apprendistato*) bylo znovu definováno zákonem č. 196/1997 a reformováno zákonem č. 30/2003. V Itálii existují tři druhy učňovství:

- *Učňovství pro dovršení povinného vzdělávání:* Mladí lidé, kteří dosáhli věku 15 let, mohou být zaměstnáni v jakémkoliv oboru. Délka pracovní smlouvy je stanovena nejvýš na 3 roky a účelem je získat kvalifikaci.
- *Profesionalizační učňovství:* lidé ve věku 18 až 29 let jsou zaměstnáni, přičemž délka pracovní smlouvy je stanovena v kolektivní smlouvě podle druhu kvalifikace, kterou mají učni získat, v rozmezí od 2 do 6 let.
- *Učňovství zaměřené na získání certifikátu vyšší úrovně* pro 18 až 29leté učně. Podmínkou přijetí je osvědčení o absolvování střední školy, vysokoškolský diplom a

přístup do vyššího technického vzdělávání a přípravy (*Istruzione e formazione tecnica superiore – IFTS*).

U všech druhů učňovství odpovídají za stanovení vzdělávacích profilů regiony a zapojené instituce (ministerstva, sociální partneři, univerzity – podle druhu učňovství). Individuální učební plán (*Piano Formativo Individuale*) musí být připojen k pracovní smlouvě. Je to dokument obsahující plánování vzdělávacích aktivit, které bude učen v rámci pracovní smlouvy vykonávat. Na přípravu učně v podniku musí dohlížet tutor s odpovídajícím vzděláním a kompetencemi.

V roce 2007 byl v učňovství zatím nejvyšší počet zaměstnaných lidí: 638 807; většina z nich (84 %) v profesionalizačním učňovství nebo v učňovství zaměřeném na získání certifikátu vyšší úrovně.

Maďarsko (2009)

Počáteční odborné vzdělávání a příprava se v Maďarsku poskytuje třemi způsoby: školním vyučováním, alternační přípravou a učňovstvím. Rozdíl mezi alternační přípravou a učňovstvím spočívá v tom, že v alternační přípravě má smlouvu s podnikem odborná škola, zatímco v učňovství podepisují smlouvu jednotliví žáci.

Vzdělávací politika podporuje učební smlouvy žáků, zvláště v posledním ročníku odborného vzdělávání a přípravy. Ve snaze o další zvýšení počtu učňů byl novelizován zákon o odborném vzdělávání z roku 1993. V důsledku toho mohou od ledna 2007 učni v případě, že podnik poskytuje více než 50 % trvání praktické přípravy, uzavírat smlouvu s podnikem sami.

Nizozemsko (2006, 2008/09)

Nizozemský systém odborného vzdělávání se skládá ze tří prvků: předprofesního sekundárního vzdělávání (VMBO), středního odborného vzdělávání (*Middelbaar Beroepsonderwijs – MBO*) a vyššího odborného vzdělávání (HBO). Střední odborné vzdělávání se skládá ze dvou částí: školního odborného vzdělávání (*Beroepsopleidende Leerweg – BOL*), ve kterém praktická příprava tvoří 20 až 60 % kurzu; školního odborného vzdělávání doprovázejícího přípravu na pracovišti (*Beroepsbegeleidende Leerweg – BBL*), které je poskytováno blocích nebo dnech, a praktická příprava tvoří více než 60 % kurzu (dříve učňovství). V roce 2003 navštěvovalo počáteční odborné vzdělávání 454 000 žáků; z toho přibližně 66 % školní formou. Dominance školního odborného vzdělávání vyplývá z historického vývoje odborného vzdělávání v Nizozemsku.

Od 90. let směřovaly politické reformy a snahy k tomu, aby se oba druhy vzdělávání pokud možno co nejvíce „sjednotily“. V zásadě sice obě paralely existují vedle sebe, ale sledují stejné učební osnovy a vedou ke stejným kvalifikacím. Získávání odborných kvalifikací

není vázáno na to, zda probíhá školní nebo kombinovanou formou.

Studiu a jeho ukončování je přitom přiřazena určitá kvalifikační úroveň (stupně 1-4), čímž jsou spolu spojeny předprofesní příprava, profesní příprava a odborné další vzdělávání. Stupeň 1 (trvajících půl až jeden rok) připravuje mladistvé k vykonávání pomocných činností, tzn. nejjednodušších činností vykonávaných pod dohledem, a zahrnuje předprofesní přípravu. Stupeň 2 trvá dva až tři roky a absolventi jsou oprávněni k provádění odborných prací pod dohledem. Stupně 3 a 4 poskytují přípravu k samostatné práci (trvají dva až čtyři roky).

Rozdíl mezi oběma formami odborného vzdělávání spočívá v tom, že duální profesní příprava poskytuje kvalifikace spíše pro stupeň 1 a 2, zatímco školní vzdělávání je více zaměřeno na stupeň 3 a 4. Po úspěšném ukončení kvalifikačního stupně mladiství obdrží certifikát. Diplom opravňující k vykonávání určité profese, však učni dostanou teprve tehdy, až získají všechny potřebné certifikáty. Podnikové hierarchie a platové stupně se orientují podle jednotlivých kvalifikačních stupňů, liší se však podle hospodářských odvětví.

Norsko (2010)

Norský systém je založen na kombinaci školního vzdělávání a učňovství s úzkou spoluprací mezi školou a místním světem práce. Hlavní modelem jsou dva roky odborného vzdělávání ve škole s praxí ve školní dílně a pak dva roky v učebním podniku, kde 50 % činí profesní příprava a 50 % produktivní práce. Zařízení profesní přípravy (*lærebedrift*), podnik nebo veřejná organizace musí být uznána příslušným hrabstvím (*county*). Na profesní přípravu a dodržování předepsaného kurikula dohlíží školená osoba. Učební plány a kurikula učňovství schvaluje ministerstvo školství a výzkumu.

V případě nedostatku učebních míst poskytuje hrabství vzdělávání ve škole, tzv. kurzy Vg3, které se ukončují řemeslnickým nebo tovaryšským certifikátem.

Portugalsko (2007)

Učňovství je zaměřeno na mladé lidi (do 25 let), kteří absolvovali první, druhý nebo třetí cyklus povinného vzdělávání nebo středního vzdělávání. Má jim pomoci zařadit se do pracovního života prostřednictvím profesní přípravy složené ze tří částí: posilování všeobecného vzdělání a sociálních kompetencí; znalosti z vědeckotechnické oblasti; praktická příprava v podnicích. Profesní příprava má alternační strukturu.

Španělsko (2010)

Specifické systémy a alternativní cesty

- Smlouvy o profesní přípravě (*Contratos para la Formación*) od šesti do 12 měsíců určené pro 16-21leté

mladé lidi kombinují přípravu na pracovišti s teoretickým vzděláváním. Podíl těchto dvou složek a mzda učících se jsou stanoveny v kolektivní smlouvě. Certifikáty vydávají zaměstnavatelé a střediska odborného vzdělávání.

- Učební dílny a domy řemesel (*escuelas taller, casas de oficios*, ISCED 3C) nabízejí alternační profesní přípravu (teoretické vyučování a přípravu na pracovišti) nezaměstnaným mladým lidem mladším 25 let, aby jim pomohly integrovat se do trhu práce. Mzdy učících se jsou zahrnuty ve smlouvě o profesní přípravě.

Švédsko (2010)

„Moderní“ učňovství, které se opět stává součástí středoškolského vzdělávání po zhruba 40 letech, bude obsahovat přinejmenším 50 % přípravy na pracovišti, přičemž učni mohou, ale nemusí dostávat mzdu. Podobně jako žáci v nových profesně zaměřených programech ve středních školách od roku 2011, budou i učni dostávat středoškolský diplom o ukončení studia/profesní přípravy. Učni budou moci studovat základní předměty – švédštinu/švédštinu jako druhý jazyk, angličtinu, matematiku, společenské vědy, historii, náboženství a tělesnou výchovu – v omezeném rozsahu. Budou-li chtít pokračovat ve studiu na vysoké škole, mohou na střední škole studovat i další základní předměty, nebo si později doplnit své vzdělání v obecním vzdělávání dospělých (*Komvux*).

Zaměstnavatelé, kteří najmou učně a budou na ně dohlížet, dostanou ročně přibližně 25 000 SEK na učně na pokrytí nákladů na jeho zaměstnávání a na pracovníky, kteří na učně budou dohlížet. Celkově dá vláda stranou 500 milionů SEK v průběhu tří let, z toho 400 milionů půjde na pokrytí výdajů na zaměstnávání učňů a 100 milionů na jejich vedoucí. To pokryje financování 18 000 učňů v prvních 3 letech.

Obce, které zavedou učňovství, musí založit radu pro učňovství (*lärlingsråd*) se zástupci školy, hospodářství a odborových svazů tak, aby mohly reagovat na současné potřeby trhu práce. V navrhování programů je možná velká míra flexibility při plnění místních a regionálních potřeb, avšak učňovství na středoškolské úrovni musí plnit i celostátně stanovené cíle.

Znovuobjevení hodnoty učňovství^{3,4}

V posledních letech se v odborném vzdělávání projevil významný trend návratu k učňovství, který vyvolal množství výzkumných a vývojových projektů po celém světě. Kniha se zabývá obnoveným zájmem o tradice učňovství a různými způsoby zavádění inovativních učebních programů.

V několika úvodních kapitolách je popisována situace v učňovství v kontextu různých zemí. Pak je roze-

bírána kvalita a rentabilita učňovství a jejich vliv na to, že se učňovství stává nástrojem inovací v oblasti odborného vzdělávání. Kniha poskytuje informace o současném stavu a problémech učňovství ve světě.

Podrobněji je probírána politika a situace odborného vzdělávání se zaměřením na učňovství v Anglii, Austrálii, Francii, Irsku, Itálii, Maďarsku, Nizozemsku a v USA. Příští díl se zaměří na země Afriky, Jižní Ameriky a Asie.

Kniha je výsledkem výzkumů sítě INAP – viz rubrika *Zajímavé internetové adresy*.

Anna Konopásková

Prameny:

¹ *Which type of VET at upper secondary level?*

<http://www.cedefop.europa.eu/EN/articles/17096.aspx>

² *Eurydice* www.eurydice.org,

Cedefop <http://www.cedefop.europa.eu/EN/Information-services/vet-in-europe-country-reports.aspx>

Rok v závorce za názvem země udává, kdy byly použité materiály aktualizovány.

³ *Rediscovering Apprenticeship [Elektronische Ressource] : Research Findings of the International Network on Innovative Apprenticeship (INAP)*. Dordrecht : Springer Netherlands, 2010. ISBN 978-90-481-3116-7

⁴ *Gibbs, Paul. Book Review : Rediscovering Apprenticeship: Research Findings of the International Network on Innovative Apprenticeship (INAP)*. In: *Higher Education, Skills and Work-Based Learning*, ISSN:2042-3896, Vol 1, No 1 (2011), p. 80-81. http://www.emeraldinsight.com/new_launch/index.htm

Pět let Europassu

Využívání dokumentů Europassu překonalo očekávání. Za pět let fungování tohoto nástroje bylo prostřednictvím Internetu vytvořeno 10 milionů životopisů (Europass-životopis).

Europass se představuje

Europass je iniciativa

Evropské unie, která pomáhá občanům EU k tomu, aby:

- mohli srozumitelně a snadno popsat své dovednosti a kvalifikace na trhu práce a ve vzdělávání a profesní přípravě;
- mohli získat zaměstnání a přejít na nové místo, do nového povolání nebo do jiné země kdekoliv v Evropě.

Europass se skládá z pěti dokumentů:

- *Europass-životopis* (E-CV) je základním dokumentem Europassu. Vyplňuje si jej každý občan sám v libovolném jazyce zemí EU.
- *Europass-jazykový pas* (E-JP) je dokument, který poskytuje přehled o úrovni znalostí a zkušeností dosažených v jednom nebo několika cizích jazycích.
- *Europass-mobilita* (E-M) zaznamenává evropskou studijní stáž, kterou držitel absolvoval od začátku roku 2005. Jedná se např. o studijní pobyt v rámci výměnného programu apod.
- *Europass-dodatek k osvědčení* (E-DO) je doklad připojený k osvědčení o odborném vzdělání, který má usnadnit pochopení významu osvědčení v cizí zemi.
- *Europass-dodatek k diplomu* (E-DD) je doklad připojený k vysokoškolskému diplomu, který má usnadnit pochopení obsahu dosaženého vzdělání a významu diplomu v cizí zemi.

Životopis a jazykový pas si vyplňují uživatelé sami; Europass-mobilitu, dodatek k osvědčení a dodatek k diplomu vydávají kompetentní úřady.

Síť národních středisek Europassu podporuje zavádění Europassu v účastnických zemích.

Využívání dokumentů Europassu

Nejvíce je využíván životopis, který si vytvořilo 10 milionů lidí; 13 milionů si stáhlo formulář. Jazykový pas vyplnilo 201 000 lidí a formulář si stáhlo 700 000 lidí. Bylo vydáno více než 200 000 kusů Europassu-mobilita. Rostoucí počet vysokých škol vydává dodatek k diplomu, i když míra jeho využívání se v jednotlivých zemích liší. Bylo vytvořeno 20 národních seznamů dodatků k osvědčení, z nichž si mohou držitelé osvědčení vybrat a stáhnout ten, který odpovídá jejich kvalifikaci.

Europass a Cedefop

Cedefop byl aktivně zapojen do přípravy a realizace rozhodnutí o Europassu, přijatého v prosinci 2004. V rozhodnutí se uvádí, že Komise zaručuje odbornost Cedefopu při realizaci tohoto rozhodnutí.

V souladu s tím Cedefop:

- pomáhal koncipovat dokumenty a webové stránky Europassu v úzké spolupráci s Komisí;
- vytvořil a nadále spravuje vícejazyčný webový zdroj, přináší do projektu své znalosti obsahu, jazyků (překlad tohoto evropského nástroje do 26 jazyků) a informační techniky;

- vytvořil a spravuje webový nástroj pro řízení Europassu-mobilita;
- podporuje národní centra Europassu při zavádění této iniciativy v členských státech.

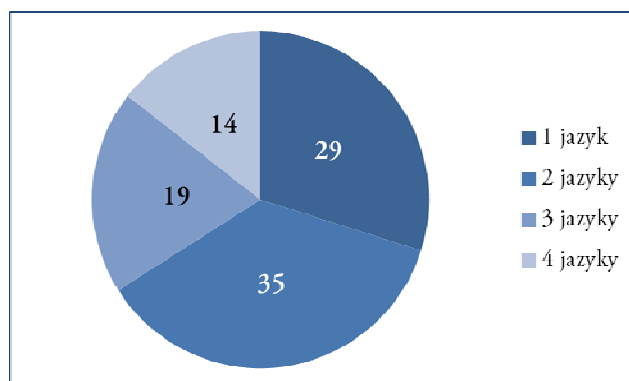
Cedefop neustále monitoruje a zlepšuje webové zdroje tak, aby plnily požadavky uživatelů. To se setkává s pozitivní odezvou – Cedefop dosud od uživatelů obdržel zhruba 3000 zpráv.

Webová stránka Europassu v číslech

Webová stránka, spuštěná v roce 2005, ukazuje stálý nárůst aktivit (stav k 31. říjnu 2010):

- 30 milionů návštěv (od 150 000 návštěv za měsíc v roce 2005 k jednomu milionu za říjen 2010);
- 10 milionů životopisů vyplněných online s použitím nástroje Cedefopu (od 15 000 životopisů měsíčně v roce 2005 k 300 000 v říjnu 2010);
- Europass využívají většinou mladí lidé – přes 70 % uživatelů onlinového životopisu tvoří mladí lidé do 30 let;
- přibližně 65 % uživatelů onlinového životopisu má kratší než 5letou praxi;
- 68 % uživatelů onlinového životopisu mluví alespoň dvěma cizími jazyky.

Jazyková vybavenost uživatelů Europassu, v %

Je zajímavé, že nejvíc uživatelů mluví dvěma cizími jazyky, i když by se dalo předpokládat, že nejvíc bude těch, kdo mluví jedním cizím jazykem. Přitom i těch, kdo mluví třemi (19 %) a čtyřmi (14 %) jazyky je dohromady víc (33 %) než těch, kdo mluví jedním jazykem (29 %).

Další kroky

V letech 2011-2012 bude Cedefop pokračovat v podpoře Evropské komise, národních center Europassu, sociálních partnerů a dalších zainteresovaných stran. Snahou je dosáhnout návaznosti při realizaci všech evropských nástrojů pro odborné a celoživotní vzdělávání: Evropského rámce kvalifikací (EQF) a Evropského systému (přenosu) kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu (ECVET) – to vše v souladu s metodou uznávání výsledků učení.

Nový portál Europassu

Do konce roku 2012 vylepší Cedefop portál Europassu podle připomínek uživatelů. Nový portál bude mít snadnější vyhledávání, rychlejší přístup k informacím a zlepšený nástroj pro zpracování onlinového životopisu rozšířením konzultací.

Koherentní zavádění nástrojů EU

V roce 2011 bude Cedefop publikovat výsledky pilotní studie toho, jak Europass-mobilitu a dodatek k osvědčení přizpůsobit zavedení:

- EQF – nástroje pro srovnávání kvalifikací v celé Evropě;
- ECVET – nástroje umožňujícího přenos výsledků učení z jednoho kvalifikačního systému do druhého a mezi všeobecným a odborným vzděláváním.

Spojení mezi příbuznými platformami

Cedefop bude pokračovat v práci na zajišťování soudržnosti mezi dokumenty Europassu s příbuznými platformami – Evropskou službou zaměstnanosti (*European Employment Services – EURES*), Evropským úřadem pro výběr personálu (*European Personnel Selection Office – EPSO*), evropskými, národními a soukromými portály pro hledání zaměstnání a službami zaměstnanosti.

Evropská komise je v procesu stanovování Taxonomie evropských dovedností, kompetencí a povolání (*European Skills, Competences and Occupations taxonomy – ESCO*). Cedefop pomůže zajistit, aby tato platforma mohla pracovat s metodou výsledků učení.

Evropský pas kompetencí

Cedefop bude podporovat Evropskou komisi při vytváření Evropského pasu kompetencí (*European Skills Passport; Passeport européen de compétences; Europäischer Qualifikationspass*). Ten by měl být jednodušší a přehlednější než Europass-životopis a dovolit lidem, aby si mohli do jediného dokumentu zaznamenat znalosti a dovednosti, které si osvojili v průběhu života. Cedefop bude integrovat Evropský pas kompetencí do rámce Europassu.

Anna Konopásková

Prameny:

Cedefop. 10 million Europass CVs generated online. Briefing note, November 2010. 4 p.

http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/9031_en.pdf

Webová stránka Europassu: <http://europass.cedefop.europa.eu/>

Statistika Europassu: <http://europass.cedefop.europa.eu/Statistics/>

Automechanik – historie jednoho povolání

Ve srovnání s povoláním tesaře, kováře nebo mlynáře je povolání automechanika relativně mladé. Přesto již má svou více než stoletou historii. Na počátku bylo vzdělávání automechaniků spojeno se strojnickými školami. Auto je přece také stroj.

Na škole strojnické jest cílem vychovati žáky pro tvoření a výrobu strojů a pro zacházení se stroji. K tomu však není třeba, aby se přednášelo o všech strojích celého světa z veškerých oborů průmyslu, nýbrž vyučování musí vyzbrojiti absolventy takovou soudností, že dovedou se vpraviti a porozuměti každému stroji, který po prvé v životě vidí a že dovedou sestrojiti nový stroj pro daný účel. A k docílení toho bylo třeba seznámiti je s celou řadou „věcných poznatků“ z oboru strojnického, aby takové soudnosti nabylí. (Jedlička, Josef. Návrhy na reformu školství. Praha, 1922.)

Tento citát psaný prvorepublikovou češtinou vystihuje podstatu toho, co má automechanik zvládnout, neboli, dnešní češtinou, jaké má mít kompetence. V učebních dokumentech ze všech období je různými slovy popsáno totéž: prohlédnout stroj, zjistit závadu, zvážit, jak ji nejlépe odstranit, udělat to a zkontrolovat výsledek. Tyto úkony jsou často rutinní, někdy však vyžadují cit, vynalézavost a zdravý rozum. Velkou roli u zkušených automechaniků hraje to, co se dnes označuje anglickým výrazem *tacit knowledge*. Jsou to znalosti a dovednosti, které člověk má, aniž by si je uvědomoval, a které se mu vybaví v případě potřeby.

Ve 20. letech byly součástí některých strojnických škol speciální *kursy pro správu automobilů a šoféřské kursy*. V *Zemské průmyslové škole* v Mladé Boleslavi (založené roku 1867) se ve školním roce 1927/28 v odboru strojnickém vyučovalo speciálně stavbě automobilů a v jednorocní mistrovské škole karosářské bylo 13 žáků.

V *Průvodci odborným školstvím Protektorátu Čechy a Morava* ve školním roce 1942/43, tedy zhruba uprostřed druhé světové války, jsou v kategorii *Zpracování kovů* pod heslem *automobilismus* uvedeny tři školy: Dvouletá mistrovská škola pro automobilismus při zemské vyšší průmyslové škole v Mladé Boleslavi; Odborná škola pro automobilní strojnictví při vyšší průmyslové škole v Praze XVI; Vyšší průmyslová škola strojnická pro letectví a automobilismus v Mladé Boleslavi.

Po válce se automechanikům říkalo automontéři. Učební doba tohoto oboru byla v roce 1946 zkrácena ze tří a půl let na tři roky.

Nové učební osnovy pro tříleté učební obory 0451 automechanik, automechanika (genderová rovnost

není vynález 21. století) byly vydány s účinností od září 1962. V charakteristice učebního oboru se zdůrazňuje význam všeobecného vzdělání, jehož neoddelitelnou součástí je i vzdělání polytechnické, pro kvalifikovanou práci. Absolventi oboru automechanik měli především umět:

Montovat, udržovat a opravovat podle návodů, montážních výkresů a náčrtů motorová vozidla všech druhů, spalovacích motorů, podvozků a elektrické výstroje; číst dílenské a montážní výkresy, kreslit jednoduché náčrtů a používat technických tabulek, norem a diagramů; volit pracovní a upínací nářadí, měřidla, pomocné přípravky, zařízení a také je hospodárně používat, ošetřovat a udržovat; používat pokrokových pracovních metod a technologických postupů při výrobě součástí a při montáži dílů a celků.

V informační brožurě *Odborná učiliště a učňovské školy* na školní rok 1967/68 byl učební obor popsán takto: *Údržba a opravy motorových vozidel všech druhů, spalovacích motorů, podvozků i běžné opravy elektrické výstroje.*

Platnost učebních osnov z roku 1962 nebyla dlouhá. O pouhých pět let později (v roce 1967 schválilo ministerstvo školství pro obor 0451 automechanik, automechanika nové učební dokumenty. V charakteristice učebního oboru je už náznak toho, čemu se dnes říká celoživotní vzdělávání: *Ve svém budoucím povolání se bude přizpůsobovat rostoucím požadavkům, které vyplývají z moderní techniky. Svou práci bude dělat odpovědně, aby přinášela společnosti prospěch i zvyšovala bezpečnost silničního provozu. Obsah přípravy je oproti předešlým osnovám podrobněji rozveden: Učni musí zvládnout základy ručního zpracování kovů, práce s mechanizovanými nástroji, základy strojního obrábění kovů, účel, principy a použití nástrojů, měřidel, pomůcek a přípravků, jejich základní údržbu, lícovací soustavu, její význam a použití při opravách motorových vozidel všech druhů. Musí znát zásady pro výběr materiálu a hlavní druhy kovů i jejich slitin; plastické hmoty a pomocné látky, jejich složení, vlastnosti značení a povrchové úpravy kovů. Musí umět číst dílenské a montážní výkresy, kreslit náčrtů jednoduchých součástí, používat technických tabulek, norem a diagramů, ovládat demontáže a montáže motorových vozidel, určovat k hospodárné opravě nebo výměně jejich součástí; opravit části montážních celků (části mechanické a elektrotechnické) s použitím nejmo-*

dernějších opravárenských metod a technologických postupů; udržovat a seřizovat montážní celky motorových vozidel všech typů, které jsou v ČSSR v provozu; k tomu všemu používat dílenských příruček.

Práce na nové koncepci přípravy na dělnická povolání probíhající v 70. a 80. let vedly mimo jiné i ke změnám učebních dokumentů v oboru automechanik. Místo oboru 0451 automechanik, automechanika však nastoupil obor 24-66-2 mechanik opravář, mechanika opravářka, který měl jedenáct zaměření. Dřívější samostatný obor 0451 nahradilo zaměření 09 – silniční motorová vozidla. *Absolvent tohoto zaměření umí provádět opravy silničních motorových vozidel, podle vlastní volby užívat montážních prostředků pro ustavení poloh při seřizování, údržbách a opravách pracovních předmětů, provádět údržbu a drobné opravy elektrické výstroje vozidel, užívat speciálních měřidel, používat nomogramů, grafů a jiných grafických pomůcek k porovnávání naměřených hodnot, identifikovat závady a provádět opravy. Absolvent může provádět složitější opravy silničních motorových vozidel, používat všech speciálních měřidel a diagnostických prostředků, samostatně volit pracovní prostředky, provádět jejich přípravu, samostatně stanovit pracovní postup s nimi a vyhodnocovat získané údaje při odstraňování těžko zjištělných poruch. Podle učebního bloku osnov odborného výcviku umí řídit motorová vozidla skupiny C.*

Co se mezitím dělo ve světě, přesněji řečeno v Evropě? Úsilí o vytvoření „evropských standardů“ odborného vzdělávání začalo již v roce 1963 snahou o srovnávání programů odborného vzdělávání, nejprve Německa a Francie, pak i dalších zemí. Tyto pokusy však ztroskotaly na rozdílnosti vzdělávacích systémů vyplývajících z tradic jednotlivých zemí. V roce 1985 se proto na základě rozhodnutí Rady Evropských společenství přistouplilo k posuzování rovnocennosti kvalifikačních průkazů. Srovnávací seznamy kvalifikačních průkazů pro jednotlivá povolání byly přeloženy do všech úředních jazyků ES a postupně publikovány v Úředním věstníku Evropských společenství¹. Odtamtud byly pracovníky VÚOŠ převzaty, přeloženy a porovnány se svými českými protějšky. (*Srovnávací přehled popisů pracovních činností, jimiž se charakterizují vybraná povolání v ES a odpovídající obory přípravy v České republice.* Praha, VÚOŠ 1994.)

Ukázalo se, že absolvent oboru 24-66-2 mechanik opravář je vyučen třem oborům, které jsou ve srovnávacích seznamech ES uvedeny jako samostatná povolání: autozámečnick/automechanik osobních automobilů; autozámečnick/automechanik užitkových vozidel; mechanik jednostopých vozidel. To neznamená, že v některých jiných sledovaných zemích nemohla být tato

povolání spojena do jednoho oboru tak, jako u nás. Pro účely srovnávání je však bylo nutné uvést jednotlivě, i kdyby se tak vyučovala pouze v jedné zemi ES. Pro představu uvádíme pracovní úkoly a činnosti „evropského“ automechanika osobních automobilů.

Pracovní úkoly: Jako odborná síla je schopen provádět samostatně na vlastní odpovědnost všechny údržbářské, opravárenské a seřizovací práce na osobních automobilech. S pomocí technických podkladů, za racionálního použití nástrojů a se zřetelem k platným zdravotním a bezpečnostním předpisům provádí podle pracovních pokynů převážně tyto činnosti: stanovení definitivní diagnózy metodickým prozkoumáním závad; určení metody opravy na základě pracovních pokynů; posouzení stupně opotřebení a zbytkové způsobilosti jednotlivých součástí s ohledem na optimální provoz, možnost zatížení a na doporučení k preventivní opravě; provedení systematické údržby; provedení oprav a nahrazení všech nutných jednotlivých součástí; provedení nastavovacích a seřizovacích prací na většině mechanických, elektrických, hydraulických a pneumatických dílů, jakož i jednoduchých oprav na elektrických a elektronických dílech; vmontování dílů příslušenství v souvislosti s normálním okruhem úkolů automechanika; kontrola vlastní provedené práce.

Od roku 1998 platily učební dokumenty kmenového oboru 2368H Automechanik, technické práce v autoservisu, učebního oboru 23-68-H/001 (24-19-2) Automechanik. Učební obor je v nich charakterizován takto: *Opravování silničních motorových vozidel a jejich funkčních celků. Provádění demontáže, kontroly a oprav jednotlivých částí a jejich montáže. Provádění funkční kontroly po provedené opravě. Používání a obsluha diagnostických zařízení pro kontrolu technického stavu vozidel a jejich částí. Součástí vzdělání absolventa je získání řídičského oprávnění skupiny C.*

Znalosti a dovednosti automechanika jsou v profilu absolventa uvedeny velmi podrobně. S rozšířením elektronického zpracování textů, které umožňuje texty snadno přepracovávat, rozšiřovat a přebírat z jiných dokumentů se již slovy tolik nešetří jako v době psacích strojů a cyklostylu. Proto zde není na úplně citování znalostí a dovedností prostor a ani by to nebylo užitečné, protože je pod záhlavím 3.2 Odborné kompetence lze najít v trochu přehlednější podobě v rámcovém vzdělávacím programu pro obor vzdělání 23-68-H/01 Mechanik opravář motorových vozidel, který vydalo MŠMT dne 28. 6. 2007. Školní vzdělávací programy podle tohoto RVP mají být v platnosti od 1. září 2009.

Lze konstatovat, že základní role automechanika (kontrola funkcí auta resp. jeho funkčních celků, diagnostika poruch, opravy nebo výměny porouchaných

částí, s tím související demontáže či montáže a běžná údržba vozu) se v průběhu let nezměnily. Tím se nezměnila ani příprava na toto povolání. Samozřejmě, že do práce i přípravy na ni zasáhl technický pokrok tak, jako do celého života společnosti. Dnes poruchy vozů diagnostikuje autotronik. V Německu byla vytvořena nová profese mechatronika, která má trochu širší záběr, již v roce 1998 (viz Zpravodaj 12/2007, s. 12-13). Ve Francii se v servisních službách osobních vozů uplatňuje šest různých povolání: mechanik – údržbář (*méchanicien maintenance automobile*) má na starosti běžnou údržbu vozu, kontroluje emise, čistí motor, kontroluje brzdovou kapalinu, seřizuje mechanická nebo elektrická zařízení, pérování, klimatizaci apod.; mechanik rychlých služeb (*méchanicien service rapide*) provádí rychlé úkony jako je čištění, výměna pneumatik, výměna brzdové kapaliny, výměna tlumičů výfuků; technik údržby (*technicien de maintenance*) se stará o elektrické a elektronické systémy: posilovač řízení, řídicí jednotku, systémy ABS, ESP apod. a o palubní počítač; expertní technik (*technicien expert*) je specialista na diagnostiku závad; předávací technik (*réceptionnaire*

après-vente) jedná se zákazníkem; specialista na demontáž automobilu (*démonteur automobile spécialiste*) provádí ekologickou likvidaci automobilů².

V naší zemi opsal velký oblouk též vývoj vztahu mezi poskytovatelem služby a zákazníkem. I to bere odborné vzdělávání v úvahu, a proto jsou v RVP mechatronika opraváře vyjmenovány i sociální kompetence.

Anna Konopásková

¹ *Kommission. Mitteilung über die Entsprechungen der beruflichen Befähigungsnachweise zwischen Mitgliedsstaaten der Europäischen Gemeinschaften in Anwendung der Entscheidung 85/368/EWG des Rates vom 16. Juli 1985. (89/C 168/01) Sektor „Kraftfahrzeugreparatur“.*

² *Brouillet, René et Blot-Jolivet, Liliane. Les métiers des services de l'automobile : choisir un métier : dossier no 45. Enseignement technique, 2008, No. 219, p. I-XVI. Odvětví autoopravných služeb zahrnuje velmi rozmanité činnosti od technických (údržba a opravy motorů a karosérií) až po povolání v oblasti obchodu a služeb. Podle toho jsou rozmanité i cesty profesní přípravy a její úrovně, které jsou v článku popsány.*

Moderní vzdělávání v profesích elektro

Potřeba odborných sil je pocíťována vždy jako kvantitativní a kvalitativní. Pokud jde o kvantitativní stránku, byla v posledních letech v Německu přinejmenším na trhu některých učebních míst potřeba nižší než poptávka. Podle statistických údajů Spolkové agentury práce (BA) se podíl uchazečů o duální profesní přípravu, kteří neuspěli v předešlém roce, v roce 2008 poprvé po letech nepatrně snížil, avšak jejich podíl na celkovém počtu uchazečů stále ještě dosahuje více než 50 %, tj. 320 400 lidí. To je však způsobeno spíše menší poptávkou v důsledku demografického vývoje než méně rostoucí potřebou.

Státem podporovaný přechodový systém vznikl proto, aby se pro mladé lidi, kteří nenašli učební místo, zajistilo krátkodobé alternativní vzdělávání.

Přechodový systém má však negativní vliv na dlouhodobý profesní vývoj mladých lidí. Ti se podle hodnocení odborníků systémům vzdělávání a profesní přípravy stále více vzdalují a nakonec pracují jako nevyučené pracovní síly, popřípadě nastoupí kariéru, pro kterou je charakteristické střídání mezi prekérní prací a nezaměstnaností. Důsledky nabídky předprofesního (*berufsvorbereitend*) učení jsou pro zdar přechodu přinejmenším dvojsečné také proto, že velký podíl mladých lidí vůbec neuplatňuje dodatečnou potřebu podpory. To znamená, že sice dosáhnou dostatečné zralosti pro profesní přípravu, při nedostatku nabídek se však nedostanou do regulérního učebního poměru.

Nejstabilnější v chování při vzdělávání jsou podle průzkumu mladí lidé, kteří projdou regulérní profesní přípravou. Přechodový systém dosud nemůže nahrazovat duální profesní přípravu a zamýšlenou přemostovací funkci ve smyslu kvalitativního zajišťování odborných sil neplní. (Exemplární tvorba a zkoušení vzdělávacích stavebních kamenů, mj. také realizované na příkladu jedné průmyslové elektro profese, je možná prvním krokem k odstraňování negativních účinků v přechodovém systému.)

Stabilita učebních poměrů poukazuje na to, že dlouhodobě uzavřený učební poměr s podnikem tvoří stabilizující rámec pro životní dráhu. To lze chápat jako obhajobu profesně formující kvalifikace mladých lidí, a tím i systému duální profesní přípravy. Tak to také vidí podniky. Podle studie, která byla provedena

z pověření Spolkového ministerstva hospodářství a technologie (BMW), podniky považují profesní přípravu za nejdůležitější nástroj pro zajišťování potřeby odborných sil. Nadále však zůstává otevřena otázka, co dělat, když duální systém vzdělávání nenabízí učební místo všem uchazečům.

Zajistit kvalitativní potřebu odborných sil prostřednictvím profesní přípravy

Kvalitativní zajišťování potřeby odborných sil znamená z pohledu systému profesní přípravy současnou možnost krátkodobého nasazení v jednotlivých podnicích a osvojování dlouhodobé profesní dovednosti nezávislé na podniku a pracovišti prostřednictvím profesní přípravy. Učební obory proto musejí být dostatečně široce koncipovány, vykazovat jádrové kvalifikace určující profil povolání a poskytovat prostor pro učení na základě zkušeností získaných v podnikovém prostředí. Dále je nutný systém dalšího vzdělávání, který by zaručoval horizontální a vertikální prostupnost. To znamená, že je možné rozvíjet jádrové kompetence a zároveň získávat dodatekové kvalifikace a specializace. K tomu patří i možnost přístupu na vysokou školu.

Z pohledu podniků je kvantitativní potřeba odborných sil závislá na konjunkturu. Dlouhodobé prognózy se pro podniky vypracovávají obtížně. Přitom je třeba počítat mj. s očekáváním týkajícím se rozvoje podniku, s možnými změnami potřeby odborných sil v bezprostřední výrobě po zavedení automatizace, s převedením výroby, s místní politikou a také s eventuálním dorostem v oblasti přípravy a podpory výroby, či v oblasti služeb spojených s podnikem. Prostřednictvím změn požadavků na profesní profily, které z toho vyplývají, se již vytváří spojení s kvalitativní stránkou potřeby odborných sil.

Diverzifikace konceptů podnikové organizace a konkrétní technologické požadavky v podnicích vytvářejí v potřebě kvalifikací velmi různé situace.

Systém profesní přípravy na tuto výzvu ze zásady reaguje zaměřením na dovednost profesního jednání.

Dovednosti profesního jednání se má dosáhnout správným spojováním jádrových a odborných kvalifikací specifických pro podnik. Zvláště delší doba učení má na základě profesních a podnikových zkušeností na konci profesní přípravy pomoci realizovat zájmy jednotlivých podniků. To ukazují průmyslové profese elektro vydané v letech 2003–2007 pomocí popsání jádrových kvalifikací společných pro všech šest profesí elektro:

- profesní příprava, pracovní a tarifní právo,
- budování a organizace učebního podniku,
- bezpečnost a ochrana zdraví při práci,

- ochrana životního prostředí,
- podniková a technická komunikace,
- plánování a organizace práce, hodnocení pracovních výsledků,
- montování a zapojování elektrických podnikových prostředků,
- měření a analyzování elektrických funkcí a systémů,
- posuzování bezpečnosti elektrických zařízení a podnikových prostředků,
- instalace a konfigurace systémů IT,
- poradenství a jednání se zákazníky, poskytování servisu.

Učení na základě zkušeností v profesním a podnikovém prostředí je zajišťováno zvláště v časovém rámci *Obchodní procesy a management kvality v praxi* trvajícím 10–12 měsíců. Rámec poskytuje prostor pro profesní specializace vztahující se k podniku po obsahové a koncepční stránce.

Průběžně evaluovat učební obory

Z přehledu současných uznaných průmyslových elektro profesí a učebních smluv, které byly v těchto profesích uzavřeny v letech 2004–2008, vyplývá, že existuje omezený počet profesí, z nichž dvě patří k řemeslné technickým profesím, kde se profesní příprava poskytuje nejvíc.

Bylo by špatné zpochybňovat menší profese elektro pouze na základě počtu. Podniky však znatelně směřují spíše k větším profesím. Volí přitom kompromis, který souvisí mj. s regionální školní situací a individuálním rozhodnutím podniku poskytovat profesní přípravu často jen v jedné profesi elektro. Z toho je zřejmé, že velké profese mají velký potenciál k flexibilitě. Další redukce počtu průmyslových elektro profesí stojí skutečně za úvahu.

Ve dvouleté (*průmyslový elektrikář*, nově zařazená v roce 2009) a tříleté profesi elektro (*montér elektrozařízení*, nově zařazená v roce 1998) existují také dvě méně komplexní průmyslové elektro profese. Předběžný průzkum týkající se potřebnosti dvouletého průmyslového elektrikáře, který je uznaný od 1. 8. 2009 a může se v něm poskytovat profesní příprava, však ukázal, že většina podniků dodatekovou dvouletou profesi za potřebnou nepovažuje. Jen 28 % dotázaných podniků považuje za pravděpodobné, že v tomto oboru bude poskytovat profesní přípravu, a 27 % si myslí, že by mohly vyučené průmyslové elektrikáře zaměstnávat. V souhrnu stručné expertízy se kromě toho kriticky pohlíží na krátkost doby profesní přípravy.

Navzdory těmto výsledkům byla profese vytvořena ve dvou odborných směrech (podniková technika, přístroje a systémy) proto, aby se podnikům poskytla dodatečná příležitost k profesní přípravě.

Je třeba vyčkat, jak bude přijata v praxi. V rámci hodnocení lze v blízké budoucnosti přezkoumat, na jaké úrovni je na konci profesní přípravy dovednost profesního jednání těchto odborných pracovníků a jak trvale toto profesní absolutorium zajišťuje zaměstnatelnost. To by byla kontrola kvality (*Qualitätscheck*) učebního plánu a v případě nutnosti zdroj pro přepracování učebního oboru. Zároveň by se přitom mohlo prověřit, zda tříletý montér elektrozařízení zůstává trvale potřebný, zda by se neměl zrušit nebo spojit s průmyslovým elektrikářem.

Mechatronik, který vstoupil v platnost v roce 1998, je podle počtu učňů a názorů mistrů, vedoucích personálních oddělení a vedoucích výroby úspěšným oborem. Přesto se diskutuje o nutnosti nového řádu, zvláště vzhledem k platným zkušebními požadavkům, o přizpůsobení oboru ostatním průmyslovým elektro profesím a o převzetí rozšířené závěrečné zkoušky. Ke kritice aktuálnosti učebních obsahů nedošlo. To lze hodnotit jako indikátor udržitelnosti a kvality vytváření řádu ukončeného v roce 1998, který kromě toho s prvním použitím podnikové zakázky jako zkušební formy pozitivně působil na pozdější vytváření nového řádu. Podle pojetí expertů by nový řád mohl dát podnět k prověření aktuálnosti obsahu vzdělávání, avšak v současné době se to nepovažuje za nutné. Příležitostně vyslovené návrhy týkající se další specifikace mechatronika do dalších profesí nepovažují zúčastnění experti za přínosné ani nutné.

Učební obor *výrobní technolog* vydaný v roce 2008 není profesí elektro, proto není uznán jako odborná síla elektro. Vytvoření učebního oboru výrobní technolog ukazuje podobně jako u mechatronika na dva směry ve vývoji:

- Fúze technických kvalifikací kovo, IT a elektro v přesahujících profesích postupně ruší tradiční dělení na kovotechnické a elektrotechnické profese;
- Změna významu výrobních profesí směrem k profesím ve službách vztahujících se k podniku a k výrobně technologickým profesím. V této profesi je spojeno

pojetí profesní přípravy orientované na proces, a proto zde vznikají evaluační podněty, jejichž výsledky by mohly být zajímavé pro vytváření nového řádu.

Podniky hodnotí průmyslové elektro profese celkem kladně. V pozitivním posudku nového řádu průmyslových profesí kovo a elektro z let 2003 a 2004 podniky z oboru kovo a elektro vyzdvihují inovativní strukturální prvky, které umožňují flexibilně přizpůsobovat profesní přípravu podnikovým požadavkům. K tomu patří produktově a technicky neutrální formulování vzdělávacích obsahů, integrované poskytování jádrových a odborných kvalifikací, metoda časového rámce, sladění učebních plánů a rámcových plánů výuky, praxe v podniku na konci profesní přípravy či podniková zakázka a rozšířená závěrečná zkouška.

Shrnutí

Kvalitativní zajišťování potřeby odborných sil je méně obtížné než kvantitativní. Na základě dalšího systematického pozorování rámcových podmínek profesní přípravy v průmyslových elektro profesích, vzdělávací praxe a potřeb vzdělávání v podnicích a cílených evaluací by mohlo být do 3 až 5 let jasné, zda:

- by se počet průmyslových elektro profesí měl zredukovat,
- je dvouletý učební obor průmyslové elektro profese trvale účelný, a tím se tříletý montér elektrických zařízení může stát zbytečným,
- dochází k aktualizaci obsahů učebních plánů a požadavků při zkouškách ve všech zkoumaných profesích.

Přitom by bylo třeba se zaměřit na další profese, které nepatří přímo k profesím elektro, vztahují se však třeba k mechatronikovi. To lze chápat jako *opatření zajišťující kvalitu* také v budoucnosti.

Přeložila Jana Šatopletová

Pramen: Zinke, Gerd. Moderne Aus- und Fortbildungsregelungen im Umfeld der Industriellen Elektroberufe sichern qualitativen Fachkräftebedarf. Berufsbildung, 2009, Nr. 118, S. 21-24.

Nové dokumenty EU

Nařízení Komise (EU) č. 822/2010 ze dne 17. září 2010, kterým se mění nařízení Komise (ES) č. 198/2006, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1552/2005 o statistikách odborného vzdělávání v podnicích, pokud jde o shromažďované údaje a požadavky na výběr šetřených jednotek, přesnost a kvalitu

(Text s významem pro EHP)

Úř. věst. L 246, 18.9.2010, s. 18-19.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:246:%200018:0032:CS:PDF>

Nařízení Komise (EU) č. 823/2010 ze dne 17. září 2010, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.

452/2008 o vypracovávání a rozvoji statistik o vzdělávání a celoživotním učení, pokud jde o statistiky o účasti dospělých na celoživotním učení

(Text s významem pro EHP)

Úř. věst. L 246, 18.9.2010, s. 33-34.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:246:%200033:0072:CS:PDF>

Rozhodnutí Rady ze dne 21. října 2010 o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států (2010/707/EU)

Úř. věst. L 308, 24.11.2010, s. 46-51.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:308:%200046:0051:CS:PDF>

Co nového v časopisech

<p>Formation Emploi</p> <p>DAUTY, Françoise et LEMISTRE, Philippe. Diversité des parcours éducatifs : quel impact sur le chômage et les salaires? [<i>Diverzita vzdělávacích cest: jaký vliv má na nezaměstnanost a mzdy?</i>] Formation Emploi, 2010, No. 111, p. 5-18, 2 tab., lit. 22.</p> <p>Vlivu vzdělávacích cest na podmínky přístupu mladých lidí na trh práce je věnována malá pozornost. Přesto mají tyto cesty znázorněné pomocí diplomů rozhodující vliv na mzdy a pravděpodobnost nezaměstnanosti. Článek přináší studii 30letých a mladších absolventů profesních směrů v roce 2003.</p>	<p>DUSSUET, Annie et FLAHAULT, Erika. Entre professionnalisation et salarisation, quelle reconnaissance du travail dans le monde associatif? [<i>Mezi profesionalizací a pobíráním platu – jak je uznávána práce ve spolkovém světě?</i>] Formation Emploi, 2010, No. 111, p. 35-50, 1 tab., lit. 23.</p> <p>Na základě několika empirických výzkumů řízení pracovních sil ve spolcích článek ukazuje, že jejich neziskový charakter a koexistence dobrovolnické a placené práce vede k určitým zvláštnostem. V článku se rozlišují dvě části: proces placení práce, který staví organizaci do role zaměstnavatele, a profesionalizace, se kterou je často zaměňován při kladení důrazu na koncept uznávání. Autoři předkládají typologii forem uznávání práce v asociacích a spolcích, která spojuje dvě dimenze: placenou práci a profesionalizaci.</p>
<p>MOULÉVRIER, Pascale. Les "banquiers solidaires" ou la légitimation d' une "profession économique". [<i>"Solidární bankéři" neboli legitimizace jedné "ekonomické profese".</i>] Formation Emploi, 2010, No. 111, p. 51-65, lit. 16.</p> <p>Solidární bankéři tvoří profesní skupinu, která se postupně odděluje od profese klasického bankéře. Čerpá z oblasti ekonomických a finančních zdrojů, stává se však specifickou kategorií. Profesní ukotvení těchto lidí je charakterizováno překrýváním mezi oblastmi financí, bankovníctví a sociální práce. Proto jejich vzdělávací cesty a každodenní praxe neodpovídají zcela bezprostřední profesní a statutární identitě. Průnik mezi solidárním obsahem činností a jejich finančním aspektem, mezi placenou a dobrovolnickou prací, mezi odpovědným pracovníkem (zřídka nazývaným ředitelem), dalšími zaměstnanci a členy spolku (buď poživateli výhod, nebo ne) tvoří základ pro profesní <i>mikrokreditní</i> prostor.</p>	<p>VERDIER, Éric. Petites entreprises et jeunes salariés de la réparation automobile : le rôle de la formation initiale dans la prévention de risques professionnels. [<i>Malé podniky a mladí zaměstnanci v opravách automobilů – úloha počáteční profesní přípravy v prevenci profesních rizik.</i>] Formation Emploi, 2010, No. 111, p. 67-83, lit. 36.</p> <p>Autoopravárenství, hlavně v malých podnicích, je otevřené pro přijímání mladých lidí, a proto je zde velké nebezpečí úrazů. Pro malé zaměstnavatele je vzhledem k jejich diverzitě těžké přijmout organizované opatření proti nehodám, zaměřené především na mladé zaměstnance. Je vzdělávání v ochraně zdraví při práci poskytované učňům a žákům lycea v průběhu odborné přípravy dostačující k tomu, aby je vybavilo adekvátní obezřetností? Zdá se, že alternační profesní příprava v profesních lyceích, ve střediscích přípravy učňů či v podnicích neposkytuje v tomto ohledu žádoucí podmínky.</p>
<p>Céreq Bref</p> <p>KIRSCH, Jean-Louis et KOGUT-KUBIAK, Françoise. Vingt ans de bac pro : un essor marqué par la diversité. [<i>Dvacet let profesního baccalauréatu – vývoj poznačený diverzitou.</i>] Céreq Bref, 2010, No. 270, p. 1-4, 1 graf.</p> <p><i>Bac pro</i> jako diplom udělovaný po úspěšně ukončeném studiu v profesních lyceích byl zaveden v roce 1986. Statistické údaje v článku ukazují nárůst v používání <i>bac pro</i> mezi rokem 1986 a 2005 v pěti skupinách spadajících pod různé poradní profesní komise (<i>Commissions professionnelles consultatives</i> – CPC): hutnictví; audiovizuální a komunikační technika; administrativní technika a řízení; turismus, hotelnictví a volný čas; potravinářství. Četnost skládání zkoušky <i>bac pro</i> je porovnávána se skládáním jiných zkoušek v těchto skupinách oborů: Bac Techno, BEP, BP, BT, BTS, CAP, MC 4, 5.</p>	<p>NAKHILL, Nadia. Orientation après le bac : quand le lycée fait la différence. [<i>Zaměření po baccalauréatu – jaký vliv má druh absolvovaného lycea.</i>] Céreq Bref, 2010, No. 271, p. 1-4, 2 grafy.</p> <p>Nerovnost v přístupu do vysokoškolského vzdělávání přetrvává. Navzdory určité demokratizaci vysokoškolského vzdělávání zůstává přístup absolventů lycea do různých oborů závislý na jejich sociálním postavení. Podle údajů ministerstva školství tvoří žáci ze střední vrstvy 15 % těch, kdo vstupují do 6. ročníku, zatímco o 7 let později jich do 1. ročníku přípravných tříd pro studium na VŠ (<i>classe préparatoire</i>) vstupuje 55 %. Děti dělníků tvoří 38 % těch, kdo vstupují do <i>collège</i> (ISCED 2) a jen 9 % v přípravných třídách. K rozdílu dochází v lyceu. Druh lycea má velký vliv na budoucí přístup absolventů na vysoké školy.</p>

Nové knihy v knihovně

MAŘÍKOVÁ, Hana, KOSTELECKÝ, Tomáš, LEBEDA, Tomáš, ŠKODOVÁ, Markéta, eds.

Jaká je naše společnost? : otázky, které si často klademe. 1. vyd. Praha : Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. 446 s. ISBN 978-80-7419-025-4 Sg. 27137

Záměrem autorů je představit veřejnosti přístupným způsobem práci sociologů, demografů, ekonomů, politologů a sociálních geografů, kteří působí v Sociologickém ústavu AV ČR. Nejde o předložení ucelené zprávy o české společnosti, ale o odpovědi na některé často kladené otázky, ověření platnosti různých předpokladů a představ, které sami o sobě máme. Sociální vědci poukazují i na jevy, které společnost příliš nevnímá, ale odborníci je považují za důležité fenomény dnešní české společnosti.

LUKÁŠOVÁ, Hana.

Kvalita života dětí a didaktika. 1. vyd. Praha : Portál, 2010. 202 s. ISBN 978-80-7367-784-8 Sg. 27138

Žák je dítě, které se postupně stává předmětem výuky (edukace). Tím, že vstupuje do role žáka, nepřestává ovšem být dítětem. V nové roli začíná významná etapa životní cesty dítěte, která často klíčovým způsobem ovlivní předpoklady jejich budoucího samostatného rozvoje.

BURDOVÁ, Jeny a CHAMOUTOVÁ, Daniela.

Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2010. Praha : Národní ústav odborného vzdělávání, 2010. 68 s. (Vzdělávání - informace - poradenství II) Sg. 27139

Nejnižší hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů kategorie E byly v dubnu 2010 zjištěny ve skupinách oborů vzdělání 32 Kožedělná a obuvnická výroba, zpracování plastů (12,5 %) a 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (23,7 %).

EURYDICE.

Celostátní testování žáků v Evropě: Cíle, organizace a využití výsledků. Brusel : Eurydice, 2010. 108 s.

ISBN 978-92-9201-063-8 Sg. 27140

Asi ve třetině zemí ... používají učitelé celostátní testy k tomu, aby identifikovali individuální vzdělávací potřeby žáků. Učitelé mohou také na základě svých závěrů definovat cíle, přijmout vyučovací strategie a plánovat učební aktivity. Tyto testy se nepoužívají k rozhodování o další vzdělávací dráze žáků a jsou všeobecně povinné.

České školství v mezinárodním srovnání : stručné seznámení s vybranými ukazateli publikace OECD Education at a Glance 2010. 1. vyd. Praha : Ústav pro informace ve vzdělávání, 2010. 153 s. (OECD)

ISBN 978-80-211-0604-8 Sg. 27142

Vzdělání může ovlivnit život lidí do jisté míry i mimo to, co může být měřeno ekonomickými důsledky, jako jsou příjmy z trhu práce. Možnými efekty a variantami společenských dopadů vzdělání tak může být například vliv na zdraví, na občanskou účast, zájem o politiku a taktéž kriminalitu. V tomto ročníku Educati-

on at a Glance je pozornost soustředěna na ... sebehodnocení zdraví, zájem o politiku a mezilidskou solidaritu.

MAGISTRÁT HL. M. PRAHY.

Řemeslo žije! : příručka oborů vzdělání s výučním listem / Data o trhu práce poskytla Hospodářská komora hlavního města Prahy. Další informace byly čerpány z informačního systému o uplatnění absolventů škol na trhu práce (ISA), který byl vytvořen v NÚOV v rámci systémového projektu ministerstva školství VIP Kariéra, na nějž přispívá Evropský sociální fond. Praha : Magistrát hl. m. Prahy, 2010. 118 s.

Sg. 27143

Jako automechanik najdeš bez problémů zaměstnání v některém z řady autoservisů, které se věnují opravám automobilů různých značek, nebo v servisu značkovém, kde se budeš věnovat opravě vozů konkrétního výrobce. Můžeš ale pracovat i v dílnách některé z velkých dopravních, spedičních či zemědělských firem, kde budeš pečovat o svěřený vozový park. Další možností je uplatnění ve stanicích technické kontroly ...

Pravidla českého pravopisu. 2. vyd. Praha : Lingea, 2010. 895 s. + CD ISBN 978-80-87062-88-3 Sg. 27144

Je-li podmětem iniciálové zkratkové slovo (tj. iniciálová zkratka, která se vyslovuje jako slovo, např. JAMU, ČEZ, ODA, ARO ap.), je možná dvojí shoda: tvar slovesa se může řídit jednak podle základního slova plného znění zkratky, nebo podle zakončení zkratkového slova: Firmu oslovil/oslovila BE-SIP (bezpečnost silničního provozu). Hudbu nahrálo/nahrála FISYO (Filmový symfonický orchestr).

TOMAN, Ivo.

Motivace zvenčí je jako smrad. 1. vyd. Praha : Taxus, 2010. 191 s. Sg. 27145

Asi polovinu lidí, které jsem školil na firemních školeních, jsem vůbec školit neměl! Například na dvoudenním školení, které se věnovalo zavádění změn, většina účastníků neměla žádné rozhodovací pravomoci. Také jsem mnohokrát školil lidi, kteří pod sebou neměli žádného podřízeného. Téma školení: Základy vedení lidí. Na tomto školení probírám, jaké typy lidí musíte propustit a proč. A přesně tito lidé tam seděli a poslouchali návody, jak je má jejich nadřízený vyhodit.

Znovuobjevené knihy

LILLEY, Samuel.

Stroje a lidé v dějinách : historie nástrojů a strojů ve vztahu ke společenskému pokroku. Čes. vyd. doplnil L. Jeníček. 1. vyd. Praha : Orbis, 1973. 547 s. (Pyramida). Sg. 22156

Ke konci dvanáctého století se objevily v Evropě větrné mlýny a znamenaly zužitkování dalšího zdroje energie. Islámský svět znal větrné mlýny již od sedmého století, avšak v naprosto odlišné formě. Obvod kola, vodorovně otočného na svislé ose, byl osazen svisle postavenými plachtami, takže mlýnský kámen byl větrem poháněn přímo bez převodu.

Zajímavé internetové adresy

Mezinárodní síť inovativního učnovství

The International Network on Innovative Apprenticeship (INAP) je sdružení výzkumných pracovníků a institucí v odborném vzdělávání a přípravě. Byla založena v roce 2006 v rámci 14. vysokoškolského shromáždění *Berufliche Bildung* (Profesní vzdělávání) organizovaném Univerzitou v Brémách. V roce 2008 se konala konference INAP ve Vídni a v příštím roce (2011) bude

uspořádána konference v Pekingu. INAP usiluje o obrodu učnovství v podobě duálního systému v mezinárodním měřítku. <http://www.inap.uni-bremen.de/>

Řemeslo žije!

Portál hlavního města Prahy na podporu řemesel byl vytvořen v rámci projektu, který vznikl jako reakce na celkově neutěšenou situaci v oblasti učnovského školství v Praze, konkrétně na klesající

počty žáků v prvních ročnících učebních oborů. To souvisí s dopady nepříznivého demografického vývoje a se snižujícím se zájmem absolventů základních škol o řemeslné obory. Na gymnáziích a středních odborných školách tak dnes studují i žáci, pro které by vzhledem k jejich osobnostní výbavě, studijním předpokladům, zájmům a zaměření, rodinné tradici nebo dalším faktorům byla daleko vhodnější volba některého z řemesel, ve kterém by mohli daleko lépe uplatnit. V rámci projektu jsou vydávány i publikace – viz rubrika Nové knihy v knihovně. <http://www.remeslozije.cz/>

Jazykový kvíz

Generální ředitelství Evropské komise pro vzdělávání a kulturu připravilo kvíz o současných i historických jazycích používaných v evropských zemích i o kultuře, která s jazykem souvisí. Kvíz se skládá z 52 karet, každá z karet obsahuje jednu otázku s výběrem ze tří odpovědí, z nichž jen jedna je správná. Za správnou odpověď získáte 10 bodů, na druhý pokus 5 bodů. Potom se ukáže zdůvodnění správné odpovědi. Kvíz nediskriminuje žádný jazyk. http://ec.europa.eu/education/languages/quiz/index_cs.htm?cs_mid=4152

Zpoždění vlaků

Díky železničnímu nadšenci Robertovi Babilonovi se můžete podívat, kde se zrovna nachází vlak, na který se chystáte, popř. jaké má zpoždění. Je to výhodně zvláště pro ty, kdo mají Internet v mobilu nebo notebook stále u sebe. Na mapce se ukazují i osobní vlaky. <http://kam.mff.cuni.cz/~babilon/zpmapa>

Virtuální cestování

Díváte se na kostel sv. Michala v kraji Vysočina. Od raného středověku stávala vysoko nad Vítochovem svatyně, kterou nechal údajně založit sv. Metoděj. Románsko-gotický vzhled se zbytky hradeb a baštou připomíná časy, kdy by kostelík zároveň i pevností. Teď, kdy jsou cesty zaváté sněhem, se ke kostelíku můžete vypravit virtuálně. www.virtualtravel.cz

Zpravodaj – Odborné vzdělávání v zahraničí vydává Národní ústav odborného vzdělávání, Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10, www.nuov.cz.
Redaktorka: Anna Konopásková, anna.konopaskova@nuov.cz, tel. 274 022 133, fax 274 863 380.